

zaupniki pregledajte, če so vsi naši notri. Imenik dobro shranite za volitve, za agitacijo. Po vseh župnijah in občinah oživite krajevne odbore Kmetijske zveze, oziroma Ljudske stranke. Prihodnje volitve bodo odločile, ali dobimo kedaj boljšo vlado in ž njo tudi boljšo gospodarstvo kot je današnja. Bodimo svoje sreče kovači!

Balkanska zveza?

Zivimo v času stalnih obletnic. Dobro je, da se vsaj ob teh priložnostih razgiblje naša javnost za stvari, ki so za državo in ljudstvo velike važnosti za bodočnost. Tako smo n. pr. tudi imeli proslavo desetletnice kumanovske zmage nad Turki, ki bi pa ne bila mogoča, ko bi ne bili Srbi v vojni zvezi z Bolgari, ki so takrat kot najmočnejša država na Balkanu s svojo junaško vojsko prikovali proti sebi močne turške čete. Te turške čete bi bile, brez Bolgarov in njihove zmage pri Kirkilislu, vržene proti Srbom pri Kumanovem in kdo ve, kako bi se obrnila bojna sreča. Zato je skoraj neokusno od beograjskih mogotcev, če podžigajo vele-srbijanski šovinizem s trditvijo, da so Srbi sami in samo Srbi zmagali nad Turki. Taka samohvala ni vredna piškavega oreha. Tem manj pa, če se ta samohvala vrši na način, ki popolnoma in namenoma pozablja na obletnico ustanovitve — balkanske zveze.

Slovenska ljudska stranka se vedno in povsod dosledno poteguje za pravico in resnico vsega krščanskega ljudstva in slovanstva in to tudi takrat, ko se druge stranke na vse kripilje prizadevajo, da ničesar ne store, kar bi bilo proti volji in koristim trenutnih krmarjev države. SLS v svojem programu s krščansko-verško podlago zasleduje združenje vseh Slovanov — zlasti pa Jugoslovanov — v skupno državo in pri tem ne pozablja na medsebojne večje ali manjše razlike, radi katerih zahteva avtonomijo in zakonodajno posameznih delov. Vsem je še v spominu, kako neustrašno se je naš poslanec Sušnik zavzel v parlamentu za avtonomijo Macedoncev. Vele-srbijanci so mu zato grozili celo s pretepom. «Stražo», ki skoraj v vsaki številki poroča na kratko o pisavi bolgarskih listov, kolikor jih še pušča naša vlada k nam, je liberalni «Tabor» napadel ter nesramno tožil policijo, češ, da je uredništvo «Straže» v tajnih zvezah z glavnim mestom Bolgarije, s Sofijo. Policija, ki je napravila preiskavo v uredništvu, je sprevidel, da so jo «taboraši» temeljito nalagali. Seveda je «Straža» tudi vnaprej pisala za zblizanje z brati Bolgari, ki imajo danes na vladi svojo skoz in skoz krščansko kmečko stranko. Ta stranka in njen voditelj Stambolijski, sedanji predsednik bolgarske vlade, ki je celo vojno presedel v ječi, se trudi, da se Bolgarija združi z našo državo. Pašičeva vlada, v kateri sedi tudi «kmet» Pucelj, pa je delala naravnost proti združenju naše države z bolgarskim kmečkim ljudstvom in podpira stremljenje, da pridejo v Bolgarijo zopet na površje tisti, ki so vodili vojno proti Srbiji in ki so zato sedaj pred zaslišanjem.

Ker so pa bili Grki, ki so imeli prevelike oči in premajhen želodec, v Mali Aziji tepeni od Turkov, je naša vlada sprevidel, da se brez Bolgarov ne more voditi zunanja politika na Balkanu. Predsednik angleške vlade, ko je spoznal, da se je preveč zanašal na Grke, se je kot poštenjak odstranil iz vlade, Pašiču se pa še niti ne sanja, da bi izročil krmilo države sposobnejšim možem. Zato je moral Pašič ugrizniti v kisl jabolko in te dni se pričakuje v Beogradu prihod bolgarskega predsednika Stambolijskega.

Sedaj je tudi vladno časopisje za prijateljsko politiko z Bolgari, nam pa je v zadoščenje, da smo vedno branili in podpirali vse, kar je moglo zblizati Srbe in Bolgare. Koliko sramotjenja, groženj, napadov, denunciacij in celo policijske preiskave smo morali prenašati! Sedaj pa tisti, ki so nas zaradi našega stališča obrekovali, napadali in denuncirali, hinavsko zavijajo oči in pravijo, da so tudi oni za zblizanje z Bolgari. Ne bomo preiskovali, ali so liberalci in samostojneži govorili neresnico prej ali sedaj, vemo pa to, da tem izdajalcem stanu in rodu ni niti za kmečko ljudstvo niti za državo, ampak samo za — lasten žep.

Te dni je bil v Beogradu grški zunanji minister, da se naša vlada posvetuje z njim, kako bi se dalo prevariti in ogoljufati Bolgare, ki so sedaj zopet potrebni in dobri proti — Turkom. Grška, ki je zagrizena sovražnica tako Bolgarov in Srbov, kakor sploh Slovanov, ki bi rada Rusijo vtopila v žlici vode, je ponudila naši vladi za jugoslovansko podporo del pristanišča v Solunu in srske šole med grškimi Bolgari. Ko bi naša vlada vodila pametno politiko, bi se sporazumela z Bolgari, ki imajo krščansko kmečko vlado — brez framazonov in brezvercev, kakršni so pri nas. — Tak sporazum bi dal Bolgarom pristanišče Dedeagac v Egejskem morju, mi bi si vzeli Solun, ki spada v našo državo, pridobili bi vpliv in moč ter zvezo s Črnim morjem in z Rusijo ter bi mogli upati tudi na — Carigrad.

Če se sedaj govori o balkanski zvezi z Grki in z Rumuni, teh ciljev ne bomo nikdar dosegli, pač pa, ako stopimo v skupno zvezno državo z avtonomno Bolgarijo. Tega pa se nasprotniki jugoslovanstva in slovanstva bojijo in med temi sovražniki je Pašičeva klika s Puceljem in Žerjavovim repkom. Zato nimamo dosti upanja v uspeh Stambolijskega prihoda v Beograd, pač pa pričakujemo, da se voditelj bolgarskih krščanskih kmetijskih množic ne bo dal ugnati v kozji rog.

Balkanska zveza brez iskrene slovanske in jugoslovanske politike je mrtvorjeno dete, kateremu ne moremo zaupati naših svetinj: mir, državo in ljudstvo.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pašič je v resnici prelomil svojo obljubo ter ni hotel podati ostavke vlade, ko so bile vse parade pri kraju. Radi tega je sklical Davidovič sejo demokratskega kluba, da vsaj demokratske ministre pripravi do izpolnitve dane obljube. Proti temu je nastopil Pribičević s svojimi pristaši, češ, naj vlada brez vsakih sprememb ostane, ker zahtevajo to zunanji in notranji politični dogodki, — in pojavila se je tudi tretja demokratska skupina, ki se noče zameriti ne na desno in ne na levo, ki je zadovoljna z vsako vlado, če se da kaj profitirati — in ki ob sejah, ker gre za ja ali ne, rajši ostane doma.

Pašič v svoji vladi ne vidi prav nobene krize, kar se zgodi zunaj ali doma, vse mu služi v razlog, da se podaljša življenje njegovemu režimu, če se pa pojavijo nujne stvari in važna vprašanja, se pa vedno izgovarja, da je vlada v krizi. Tako se je izgovarjal napram in validom in tudi napram uradnikom.

Invalidi so siti večnih obljub in zahtevali so, da se jim na račun že tako dolgo pripravljenih zakonov tudi nekaj da za žep in želodec. Enako je z državnimi nameščenci, ministre so obiskali odposlanci invalidskih in uradniških organizacij in Pašič je momljal, da s pomočjo sedaj «ne može, da bidne», ker je vlada v krizi. Invalidi so si izbrali 100 članski odbor, ki stoji vedno v Beogradu pred parlamentom in zagrozili so, da bodo vladi napravili sramoto s protestnim shodom vseh revežev, kakršnega še svet ni videl.

Po Dalmaciji so še vedno nemiri in spopadi med najemniki in lastniki zemljišč, ko so pa pri prvem zasedanju parlamenta dne 6. t. m. zahtevali zemljoradniški poslanci, naj se nujno obravnava dalmatinske zadeve, ker teče kri in se uničuje narodna imovina, je vlada odgovorila, da ne vidi za to nobene nujnosti. — Nujna se pa zdi ministrom — izbira dvorskih dam, ker se bo z zimo začelo na dvoru živahno in veselo življenje veselje in sprejemov. Za prvo dvorsko damo je že v samem Beogradu nad 30 kandidatkin in ministri so si na dolgotrajnih sejah belili glave, kako bi svoje žene, hčerke in prijateljice privedli do časti in ugleda dvorskih dam.

Na skupščinski seji dne 6. t. m. se je izvolil finančni odbor. Pred volitvijo predsednika je prišlo med radikali in Pribičevićevimi pristaši na eni strani ter med Davidovičevimi pristaši na drugi strani do hudega spopada. Radikalci so predlagali za predsednika dr. Vojo Marinkovića in nikakor niso hoteli dr. Voje Veljkovića, ki so ga kandidirali Davidovičevci. Ker je pa bila opozicija za Veljkovića in ker je Marinković izjavil, da ne sprejme tega mesta, je bil izvoljen za predsednika Veljković.

Od jugoslovanskega kluba so v finančnem odboru: dr. Dulibič, dr. Šimrak in Pušenjak; namestniki so pa: Škulj, Žebot in Stanko Banič.

Edina sprememba v vladi je ta, da je odstopil voj. minister general Vasič, ter na njegovo mesto prišel general Pešič. Pravijo, da je Vasič vrgel Pašičev sin Rade iz jeze, ker ni mogel s svojim kompanjonom nekim Puniša Račičem, ki je s pomočjo obeh Pašičev že vse državne gozdove v Črni gori nesramno izkoristil, zaslužiti pri neki nabavi vojaške opreme. Minister Vasič je «lifr» sam in ker ni dal zaslužiti tudi Pašičevi žlahti, je moral iti. Novi vojni minister je bil od Pašiča menda že pod pogojem, da bo to storil, tako hitro ustoličen.

ITALIJA.

Poveljnik ulice in pouličnih razgrajev-fašistov se prav živahno suče na vladi, daje neprestano izjave, kako bo skrbel za ugled države na zunan in za mir v notranjosti. Na zunan pravi, da se bodo obdržale vse doslej sklenjene obveznosti in pogodbe, če jih narodni svet, pod pritiskom fašistov seveda — odobri. Zunanja politika je torej dovolj dvolična, notranji mir se pa kaže v tem, da fašisti še vedno rogovilijo po ulicah in da so v Rimu naskočili celo rusko sovjetsko poslanstvo, radi česar je ruska vlada že protestirala. — Laška republikanska stranka je v svojem oklicu ostro obsodila fašistovsko vlado ter jo označila kot navadno nasilje razuzdane fašistovske tolpe nad večino naroda.

Turška država.

Zmaga nad Grki je spodrinila Carigrad ter napravila Angoro za središče Turčije. Angorska vlada je sporočila ministrom carigradske vlade, da bo postopala proti njim, ako takoj ne odstopijo, kot proti veleizdajalcem. Zaradi tega je vlada v Carigradu odstopila. — Rifaat paša, ki je kot guverner angorske vlade prevzel oblast v Carigradu, je naznanil zavezniškim komisarjem, da je odslej v vseh vprašanjih v Turčiji pristojna edinole angorska vlada. Bodoči vladarji turške države se bodo volili in država dobi republikansko ustavo. Med Turki, ki so proslavljali ta preobrat po carigradskih ulicah, in med vojaški angleške posadke je prišlo do krvavih spopadov. Iz Angore poročajo, da namerava vlada velike narodne skupščine zahtevati na orientalski konferenci v Losani, naj dobi Turčija one meje, kakor jih je imela pred izbruhom vojne.

Rusija.

Na noto britanske, francoske in italijanske vlade, da se sovjetska vlada udeleži orientalske konference mirovne konference v Losani, je zunanji komisariat poročil ruske brzojavne agenture odgovoril z noto z dne 2. t. m., v kateri izjavlja sovjetska vlada, da nikakor ne more privoliti, da bi bila Rusija le samo h go-tovemu delu konference pripuščena. Rusija zahteva

zase, za Ukrajino in za Gruzijo iste pravice, kakor jih imajo ostali udeležniki konference.

Naša zborovanja.

60letnico Slomškove smrti proslave združene krajevne krščanske organizacije v Gornji Radgoni v nedeljo, dne 29. t. m. Govori g. prof. Vesenjak. — Popoldne bo istotam tudi politično zborovanje. Več bomo poročali prihodnjic. Zeleti je, da se krščansko ljudstvo udeleži v velikem številu obeh zborovanj!

Občni zbor bralnega društva in proslava šestdesetletnica Slomškove smrti se je minulo nedeljo prav lepo obnesla pri Sv. Martinu na Pohorju. Številnim navzočim šentmartčanom je govoril o potrebi izobrazbe in o Slomšku g. Golec iz Maribora. Vsa čast zavednim šmarčanom, ki so ob sneženem vremenu v tako lepem številu posetili zborovanje ter slavnost in so pokazali s hvalevrednim obiskom, da se zavedajo potrebe ljudske izobrazbe in da so vneti častilci za nas Slovence nezabnega vladike Slomškega.

Narodni poslanec g. dr. Josip Hohnjec je imel na praznik Vseh svetnikov na Polzeli v Savinjski dolini shod Slovenske ljudske stranke. Obisk je bil prav dober. Dr. Hohnjec je obširno razpravljal o vprašanjih zunanje politike. Nato je poslanec govoril o notranje-političnih razmerah v naši državi. Balkanizem, ki je naši državi v škodo in propast, se iz juga širi proti severu in zapadu ter je v višjem šolskem svetu v Ljubljani našel eno svojih glavnih taborišč. Resolucije, ki so bile enoglasno sprejete, izrekajo poslancem SLS polno zaupanje, protestirajo zoper nasilno in protiljudsko postopanje višjega šolskega sveta v Ljubljani, kjer komandirajo zbesneli demokrati in nasprotniki krščanskega ljudstva, zoper razkristjanje šol in vse mladinske vzgoje, zoper protiljudski načrt novega davčnega zakona. Obenem so volilci odločno ugovarjali zoper način, kako se jim nalaga osebno-dohodninski davek, ker se jemljejo za podlago dohodki, ki so pretirano visoko naračunjeni, v resnici pa so veliko manjši.

Tedenske novice.

Kdo je na vladi? Vele-srbska stranka radikali, liberalni demokrati in slovenski samostojneži. Od kdaj? Od zadnjih volitev dne 29. novembra 1920. Ali je od tega časa kaj bolje, kakor je bilo poprej, ko je bil dr. Korošec minister? Sami čutite dobroto, ki jih je prinesla sedanja vlada v Beogradu: Slovence so vklovali v srbijanski centralizem z vidovdansko-ustavo, odvzeli nam samoupravo, dali nam nove davke, nove takse, povišali carino, desetek, poštnino, sol, petrolej in vžigalce dejali pod monopol in jih neznosno podražili, naložili velik davek na žganjekuho, poslali so nam nesrečne Wranglovce, slovenske sinove pa vrželi na stotine iz službe, slovenskim katoliškim fantom v kasarnah preskrbeli batine, slovenskim kmetom odvzeli vprežne živine in vozov, bolnike vrgli iz bolnišnic, katoliške učitelje in učiteljice pošiljajo v pregnanstvo, državi kopičijo dolgove na dolgove in tako gre ta povest kot morska kača naprej in naprej. Vse to se je izvršilo in se dogaja, ko so v vladi liberalci in samostojneži s svojim Puceljem. Kdo more to tajiti?

Grda laž samostojnežev. V «Kmetijskem listu» samostojneži neprestano lažejo, da je dr. Korošec razširil srbski vojaški zakon na hrvatske in slovenske kraje. To laž širijo na shodih tudi Drofenik, Dobnik, Mermolja in njihovi priganjači. Res je, da dr. Korošec ni bil nikdar vojni minister in tistikrat, ko je ministrski svet razširil srbski vojaški zakon na «prečanske» (naše) kraje, dr. Korošec ni bil minister. Ko se je Pucelj prijel v narodni skupščini za kravate, zakaj širi on in njegovi pristaši tako ostudno laž o dr. Korošcu, je sam Pucelj pritrdil, da je ta vest o dr. Korošcu izmišljena in neresnična. Samostojni teče voda v grlo ljudje ji povsod obračajo hrbet, zato pa skuša na nizkoten način zvaliti krivdo za svoja protiljudska dejanja na našega poštenega voditelja. Laž pa ima kratke noge!

Minister Pucelj proti našim mladeničem. «Slovenec» poroča, da je Pucelj na enem zadnjih shodov Samostojne kmetijske stranke in vprašanje zborovalcev, kaj je z odpuštom letnika 1898, odgovoril: «Kaj jih bomo oproščali, služijo naj za domovino, ker vojaške potrebujemo». Ko pridejo volitve, izrečite mladeniči Puceljevi Samostojni posebno zahvalo za te besede.

Vojaško breme je v naši državi krvavo in silno. Priznavamo, da mora domovina imeti obrambo, a to mora biti poceni in taka, da bo vzbujala zadovoljnost. Pritožbe vojakov glede surovega ravnanja z njimi smo že nešteto krat opisali v «Gospodarju», naši delavni poslanci pa v parlamentu. Danes prinašamo na drugem mestu članek o dajatvi konj, volov, voz in opreme ter še o nekem posebnem vojaško-dajatvenem (5 odstotnem) davku. Ljudstvo je v očigled teh neznosnih bremen nevoljno in opravičeno razburjeno. Ali je tega vsega treba, se vprašamo? Mislimo, da ne. Vojaštvo naj bo samo toliko, kolikor ga je res neobhodno potrebno za notranje in zunanje sovražnike. A danes nas vojaštvo stane grozne žrtve. Slišimo, da se bo v parlamentu prav kmalu obravnavalo o novem vojaškem zakonu. Tu pač prosimo naše poslance, naj zastavijo vse svoje sile, da se napravi taka postava o vojaštvu, da se število vojaštva zniža kolikor mogoče, da bodo fantje služili v domačih krajih in pod domačimi oficirji. Posebno pa se naj boljše uredi vprašanje oprostitve dopustov in vežbe. Manevri pa se sploh morajo — odpraviti.

Zahvala naših fantov. Letnik 1918 je po zaslugi

poslancev Jugoslovanskega kluba odpuščeni. Veselo vriskajoč smo odšli slovenski fantje na svoje domove. Podpisana izražana v imenu svojih tovarišev iz garnizije Požega iskreno zahvalo poslancem naše krščanske stranke, ki so se resno pobrigali za naš odpušč. — Bog Vam stotero poplačaj! Janko Sattler iz Ivanje pri Radgoni, Konrad Pečovnik iz Rdečega brega na Poh.

Mermolja, znani ovaduški poslanec Samostojne kmetijske stranke, si ne upa več na svetlo. Ljudstvo je silno ogorčeno radi njegovega podlega postopanja. Vse, kar ne pleše po njegovem «fučkanju», bi Mermolja rad spravil proč ali pa vsaj v kajho. Kadar pride domov, ga morajo spremljevati oboroženi ljudje. Boji se ljudske sodbje. Doma pa se zapre in po cele dneve in cele noči piše in piše. Kaj piše? Po večini ovadbe. Po njegovem prepričanju je vse protidržavno, kar noče iti v njegovo Samostojno ali demokratsko stranko. Ovaduška pisma piše o katoliškomislečih kmetih (Supanič, Gungl, Plešič, Januš, Senekovič, Bauman itd.), o učiteljih in učiteljicah, o duhovnikih, žandarjih, poslancih, «Straži» in «Gospodarju». V oči ne upa nobenemu pogledati. V cerkev ne gre nikdar. Ker ga ljudstvo nikjer več ne mara, se tolaži Mermolja s tem, da bo pri prihodnjih volitvah «klerikalcem» prepovedano agitirati in prirejati shode. Še naše liste namerava Mermolja ustaviti. Mermolja bi rad igral vlogo Bismarcka. A vse zapušča njegovo barko. Ovaduhi, izdajice in koristariji med vernim slovenskim ljudstvom nimajo sreče!

Kako Mermolja zabranjuje ljudstvu pravico do pota. Iz Cirknice pri Sv. Ilju, kjer ima Mermolja sedaj svoj z beograjskimi stotisočaki kupljeni gospodski dom smo dobili naslednje pismo: Naš Sv. Ilj je imel nekdanj barona Pistorja, Höltschla, Fišerederja in še druge, ki so hoteli Slovence oropati njih pravice. Tu pri nas se je nedavno naselil poslanec Samostojne, kateri bi rad postal drugi Pistor. Naše dobro učiteljstvo, ki ni hotelo uganjati v šoli sokolsko politiko, je ovadil kot «nemškiutarje». Posestniki in viničarji smo imeli staro pravico do pašpiti mimo njegove «gručine». Ta pravica gre gotovo za 80 let nazaj. Po tej pašpiti smo posestniki in viničarji iz Cirknice, St. Ilja, Kresnice in Svečine hodili na železniško postajo, odkar ta obstoja. In sedaj je Mermolja, ki se hvali kak prijatelj in zagovornik ljudskih pravic da je, to pašpito prepovedal in jo zgradil. Posestniki in viničarji smo ogorčeni. Mermolja nam že ne bo jemal stare naše pravice. Sedaj smo še bolj spoznali, kaki hudobci so voditelji Samostojne.

Kaj je v Jarenini novega? Trgatev smo končali. Natrgali smo povprečno polovico več kot lani. Kapljica pa bo srednja. — Vsled neprestanega deževja so naše ceste po klancih nedostopne. Živina se pogrezne do trebuha v blato. — Znani Mermoljev agent Hasl divja po fari okoli in se hvali, kako bosta z Mermoljem grunte delila. Že to, da se Mermolja brati s človekom kot je Hasl, mu je vzelo med vsemi poštenimi ljudi ves kredit. Prej je bil Hasl najhujši in najgrši nemškiutar, a danes ga Mermolja slavi kot vzor-narodnjaka. Samo preklinja in zapravlja. Še tisti, ki so s Samostojno držali, se je sramujejo. Pred meseci je g. Vrtojbec naznanil, da bo priredil tu «velike» shod. A ni ga in ga ni. Kaj ga je neki tako preplašilo? Pa ne menda «sijajen» uspeh pri Sv. Jakobu in Sv. Marjetli Ivan, le pridi, če imaš kaj korajzel! — Tudi naše Jareninčane Mermolja na tožengroški način kakor rojen ovaduh ovaja. Na poti sta mu posebno naša moža gg. Supanič in Gungl. — «Slovenskega Gospodarja» ima v naši župniji naročenih nad 100 družin. «Kmetijski list», ki mu mi pravimo «Stajerca», pa je pri nas dobil sušico. — Starši našega pristaša in posestnika g. Jož. Vernik obhajajo letos zlato poroko. Čestitamo! — Znani Konrad Schnuderl je hotel vloviti tudi naše pridne viničarje v svoje narodnosocialistične mreže. Obljubljal jim je za 300 K par čevljev. A ko so zvedli, da je to sama goljufija, so S-c-h-nuderlu pokazali figo. K. Schnuderl je nekdanj pri Sv. Jakobu bil dopisnik «Stajerca» — pozneje je bil socialdemokrat, nekaj časa je pomagal Mermolji voziti «samostojno» šajtergo, a sedaj farba in za nos vodi kot narodni socialist viničarje. Ko mu ta kšeft ne bo več nesel, pa bo gotovo pomagal cirkniskemu Mijoviču ustanoviti srbsko stranko. — Pa z Bogom, g. urednik, se še vidimo!

Kmetiskim zvezam celjskega okrožja. Koledarček Jugoslovanske kmetijske zveze za leto 1923 je pravkar izšel. Cena mu je 28 kron; s poštnino vred stane 30 K. Kdor naroči najmanj 10 izvodov, ga dobi po 28 K in mu poštnine ni treba plačati. Kmetiske zveze celjskega okrožja naj takoj sporočijo tajništvu Slov. ljudske stranke v Celju, hotel Beli vol, koliko koledarčkov jim naj pošljemo. Letošnji koledarček je znatno večji ko lanski. Kmetje, sezite po tem edinem kmetiskem koledarčku! — Tajništvo SLS v Celju.

Nekatere Kmetiske zveze celjskega okrožja še vedno niso plačale zvezkov za odbornike KZ in knjižice «Zakon o oblastni in srezki samoupravi», ki smo jim jih poslali. Prosimo, da znesek kar najhitreje vpošljejo. Člani KZ, ki prosijo tajništvo pismeno za pojasnila, naj priložijo dopisu znaniko za odgovor. — Tajništvo SLS v Celju, hotel Beli vol.

Proteste zoper vladni načrt o davkih so poslale nadalje sledeče KZ: 59. Sv. Miklavž nad Laškom, 60. Teharje in Sv. Lovrenc pod Prož., 61. Sladkagora, 62. Prevorje-Presečno, 63. Šmartno ob Dreti, 64. Stari trg-Podgorje, 65. Špitalič-Motnik, 66. Ljubno, 67. Solčava, 68. Marija Gradec, 69. Dramlje. Kje so še ostale KZ s svojimi resolucijami?

Družba duhovnikov lav. škofije sklicuje izredni občni zbor za četrtek dne 23. novembra ob 10. uri predpoldne v Tiskarni sv. Cirila. Na dnevnem redu je poleg poročila odbora sprememba pravil. Ako ob 10. uri

občni zbor ne bi bil sklepečen, bo pol ure pozneje drugi občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov. Ta občni zbor je zelo važen. Gre namreč za to, da se pravila tako spremenijo, da stopi namesto dosedanje družbe društvo «Vzajemnost». Zato se naj tega občnega zbora p. n. člani v polnem številu udeležijo. Odbor.

Za ustanovitev meščanske šole v Marenbergu. V nedeljo, dne 29. oktobra 1922 se je v Marenbergu sestal pod predsedstvom pokrovitelja gospoda okrajnega glavarja dr. Marka Ipavice odbor za zgradbo meščanske šole za marenberški okraj. Razmotrivala so se vprašanja glede zagotovitve potrebnih sredstev, ter glede kraja, kjer bi naj stala meščanska šola. Iz izjav posameznih zastopnikov iz okraja je razvidno, da se prebivalstvo zelo zanima za ustanovitev prepotrebne šole za ta okraj in da je tudi voljno v to svrhu žrtvovati potrebna sredstva. Prihodnji sestanek se vrši dne 25. t. m. ter je upati, da se storijo takrat že odločilni sklepi in da se s prihodnjim šolskim letom otvori tudi v naši Dravski dolini prepotrebna meščanska šola.

Družba sv. Mohorja naznanja, da radi nestalne kupne vrednosti denarja za letni književni dar le toliko knjig proizvaja, kolikor se jih naroči spomladi. Naknadnih naročil družba ne sprejema in radi visokih poštnih pristojbin na nje ne odgovarja.

«Kmetijski list» priporoča neki tudi v madžarskem jeziku pisan list prekmurskih liberalcev in upa, da bo ta listič temeljito branil napredne interese. — Samostojnežem torej ni niti za kmetijstvo, niti za narodnost, ampak samo in edino za «napredne (namreč liberalne) interese». Mi to že zdavnaj vemo in s tem samo pribijamo zopetno samostojno priznanje.

Vprašanje iz Ljutomer. Joško Rajh iz Mote, Rožkarjev Drašek ter še par takih «samostojnih» tičev je črkalo celo poletje in jesen: «Pucelj bo začel graditi železnico že 1. septembra, potem 1. oktobra, 15. oktobra, 1. novembra», a o kakih pripravah ni ne duha in ne sluha. Tisto notranje posojilo čez 300 milijonov dinarjev, ki je bilo med drugim določeno za gradnjo železnice Murska Sobota-Ljutomer-Ormož, so v Beogradu pri vladi zafučkali za druge (srbske) potrebe. Ameriško posojilo uporabljajo za borzo, oficirje in kanone. Vprašamo: Kdaj se bo začela graditi prleška železnica? (Odgovor uredništva: Pucelj in Samostojna živita zd samih obljub. In obljube ju bodo tudi upropastile.)

Izobraževalno društvo v Lajtersbergu obhaja prihodnjo nedeljo, 12. t. m. svoj društveni praznik. Zato bo ob pol 10. uri dop. dnevu primeren govor s slovesno sv. mašo v župnijski cerkvi sv. Marije. Popoldne pa priredi ob 5. uri v Narodnem domu Finžgarjevo znano igro: Razvaline življenja. K obilni udeležbi vabi odbor.

Invalidski shodi se vrše in sicer: V nedeljo, dne 12. novembra 1922 v Selnici ob Dravi v hiši g. Čapla Jakob ob 2. uri popoldne. V nedeljo, dne 19. novembra pri Sv. Duhu—Loče pri Poljčanah v gostilni g. Kračun Anton ob 11. uri dopoldne. V nedeljo, dne 26. novembra v St. Ilju v Slov. gor. v gostilni gospoda Bauman ob 8. uri zjutraj in isto nedeljo, dne 26. novembra pri Zg. Sv. Kungoti v gostilni Vaupotič ob 3. uri popoldne.

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Ob priliki, ko se je pri Lovro Čičeku v Jelovcu (Kamnica) blagoslovila kapela, se je nabralo 142 din. Tretjeredna skupščina v Laškem je zložila mesto venca na grob rajne tretjerednice Marije Krulje za Dijaško večerjo 123.85 din. — Pri blagoslovitvi Lipovnikove kapele v Metavi je nabral velec g. kaplan M. Krevh 107.50 din. — Prof. dr. Fr. Kovačič, Maribor, 100 din. — Župni urad Razbor pri Slov. Gradcu 67.50 din. Neimenovan iz Maribora 25 din. — Središka župnija je poslala nanovo 16 vreč živil za Dijaško večerjo. — Ob priliki blagoslovljenja prenovljene podružnice Sv. Lenarta pri Brežicah se je nabralo v gostoljubni hiši g. Jožefa Šetinc 100 din. — Odbor prosi, da se ga tudi ob drugod podpira. Ker je v začetku moral še le podjetje organizirati, opremiti in živila kupovati, znašajo vsi izdatki za mesec oktober čez 7800 dinarjev. Vsem darovalcem se prisrčno zahvaljuje in se vsem priporoča blagajnik Dijaške večerje, Cirilova tiskarna, Maribor.

Poroka dveh naših pristašev. Minuli pondeljek se je na Polensaku poročila pridna članica Marijine družbe, vestna agitatorka, sotrudnica naših katoliških organizacij ter večletna tajnica tukajšnjega katoliškega izobraževalnega društva, mladenka Veronika Janžekovič iz Preroda z vestnim pristašem in članom Kmetiske zveze, mladeničem Jos. Florjanič, pos. v Prerodu. Ker sta oba člana naših katoliških organizacij, nam s tem dajeta poročstvo, da bosta tudi v naprej ostala neustrašena branilca naših krščansko-socialnih načel! Novoporočencema želimo obilo sreče.

Čuden ljubitelj revnih ljudi. Iz Polensaka nam poročajo: Nad vse srečne se čutimo mi Polensani, ker imamo v svoji sredini naprednega šolnika Finka, ki je vnet agitator za brezversko sokolstvo, priden rekvizitor šolskih jabolk za časa, ko so bile še last šolskega slugel! Nad vse vestnega izvršitelja agrarne reforme nad šolskim posestvom, katero je prejšnja leta imel šolski sluga v nagrado za vestno izpolnjevanje svojih dolžnosti. In je tudi s slamo, ki je zrastle na posestvu, dal pokrivati šolske hleve. A letošnje leto pa kljub temu, da šolnik hasnuje posestvo, pa fehtari slamo za pokrivanje hlevov pri okoliških kmetih. Razumljivo je, da ga šolski svet s posestvom ni silil in da je s tem, da si je prisvojil posestvo prisilil šolskega slugo s kopo otrok in v tuji hiši, da si mora skrbeti za kruh na drug način. Lepa je torej ljubezen našega naprednega učiteljstva do ubogega kmetiskega ljudstva. Dobro se torej Tonček razume na agitatorstvo, rekvizicijo sicer tujih jabolk na upeljavanje agrarne reforme, a ne razume

pa tega, da bi si dal tudi hlev pokriti z lastno slamo. Ne vidiš, ne slišiš šolarjev, ki jih ti vzgajaš v sokolskem duhu, da med potoma gredo v šolo in iz šole, namesto da bi pozdravljali srečajoče ljudi s krščanskim pozdravom: Hvaljen Jezus, pa kričijo: Aufbiks, horuk — —!

Napredovanje orlovstva. Iz Šostanja nam poročajo: «Mi gremo naprej, mi Orli». O resničnosti tega izreka se je lahko vsakdo prepričal, kdor je prisostvoval krasno uspeši telovadni akademiji, ki jo je priredilo Savinjsko orlovsko okrožje dne 29. oktobra v hotelu Union v Šostanju. Ta samozavesten, siguren, mestoma naravnost eleganten nastop naših kmetiskih fantov-Orlov nas je očaral. Hote ali nehoti je moral vsakdo priznati, da je bila ta prireditev nekaj res prvovrstnega. Vsa čast vrlim telovadcem, kakor tudi Orlicem in naradžajnikom, ki so brez izjeme vsi svojo nalogo rešili v splošno zadovoljnost občinstva, da celo še prav v nedolgo pripravo nasprotikov orlovstva. Posebno pa se je odlikoval odsek «Šostanja», ki je združen s novoustanovljenim odsekom «Ravne», s svojo jako sigurno in spretno proizvedeno skupino žel viharov aplavsa gledalcev. A tudi druge točke, kakor deklamacije, govori, petje, bi se ne bile mogle proizvajati boljše, kot so se; skratka, vse je bilo izvrstno in lepo ter je smisel za orlovsko idejo med narodom le razširilo in poglobilo. — Bog živil!

Elektriko iz Fale že napeljujejo po Savinjski dolini. Iz falske elektrarne že napeljujejo dalje časa električni tok v smeri proti Celju. Pot, po kateri bo vodil daljnovod, je že izmerjena. Cela električna napeljava iz Fale do Celja in Trbovelj bo gotova do prihodnjega poletja. V Celju bodo zgradili večji transformator in bo mestna elektrarna oddajala tok v poljubnih količinah. Falska elektrarna ima v Celju svoje večje abirališče delavstva.

Onečašanje pokopališča. Od Sv. Jakoba v Slov. gor. nam poročajo: Silno žalostno in za velik praznik nedostojno se je končala mrtvaška pobožnost na našem pokopališču na Vseh Svetih dan. Komaj je končal g. župnik s svojimi molitvami za pokojne in je nameraval pevski zbor, kakor je navada, zapeti še žalostinko in so ljudje začeli opravljati molitve na grobovih svojih ljubih, se naenkrat zasliši strašno kričanje nekoga neznanega človeka. Čudom se čudimo, ko vidimo, da pridiguje neizogibni naš stari znanec in samostojni agitator Konrad Znunderl. Ljudje so morali pustiti grobove in molitve, pevci spraviti svoje pesmi in poslušati nehoti nepoklicanega pridigarja. Ko se je natanko videlo, da govori oni človek, ki je naše ljudi smotil, da so volili samostojneže, se je ljudstvo zopet spomnilo nesramnega izdajstva samostojnih poslancev, njihove, za Slovence pogubonosne politike, in začel se je strašen hrup, prepir, nemir, zasmehovanje, kletvice, kar je popolnoma onečastilo sveti kraj pokopališča. Vse se je izpraševalo, od kod in od koga ima Znunderl dovoljenje, da govori in kmalu smo vedeli, da od nikogar. Popolnoma nikdo ni vedel za namene Znunderlove na pokopališču, tudi oni ne, katerih imena je navajal v svojem govoru. Pa si bode tudi vsak poštni človek preje stokrat premislil, preden se bode spustil v Znunderlom v kako razpravo ali podjetje. In tako je Znunderl na grd, neznačajan in nedostojen način zlorabil imena drugih, ki nočejo biti z njim v nobeni zvezi. Naj tudi Znunderl v svojem govoru ima tako dobre namene, kakor hitro jih on pove, so že ponesrečeni. S svojim nedostojnim in popolnoma neumnim nastopom je Znunderl onečastil naše padle vojsake, ne da bi govoril kaj nje. Tudi mi ne rabimo Znunderlove pameti in njegovih nasvetov, kar se tiče spomina na padle vojsake. «Kaj takega je mogoče le pri Sv. Jakobu, kjer ni dovolj močne in odločilne roke proti takim in aličnim razvadam». Tako so govorili ljudje v svoji nevolji in prav so imeli. Zato pa sedaj farani z gotovostjo pričakujejo, da bode g. župnik nastopil sodnijsko pot proti Znunderlu, ker je ta človek: 1. s svojim nastopom popolnoma pokvaril svečanost na pokopališču in onečastil ta kraj in sveti dan, 2. ker je motil verske obrede, ki še niso bili končani, ker se je še nameravalo peti in so ljudje nameravali še moliti na grobovih, 3. ker Znunderl ni imel nobenega dovoljenja od g. župnika za kakšenkoli govor. Prič je dovolj na razpolago. Konradček si pa naj zapomni, da ga je tokrat obvarovala samo svetost kraja in dneva. Če se še zopet prikaže zgago delat med nas, mu bomo njegove grešne samostojne kosti tako zrahljali, da jih bo težko zopet v red spravil.

Slovesna blagoslovitev križa. Od Sv. Jošta n. K. nam poročajo: V nedeljo, dne 29. oktobra, se je po primernem nagovoru blagoslovil nov, jako lep lesen križ, ki ste ga oskrbeli p. d. Zavčenova in Zg. Peklenjakova družina. Samo podoba Križanega je stala 1250 K. Križ hoče biti hvaležen spomin na srečno prestano dobo vojskinitih križev in znak zadostilne ljubezni za grdo oskrbitev Pohovega križa pred dvema letoma. Pri istem smo izvršili zadostilno pobožnost, nalo pa v procesiji šli k novemu križu. Fantje so s krepkim povdarom možnarjev naznanjali okolici, da si vere in ljubezni do Križanega od nobenega brezbožnega ne pustimo vzeti. V gostoljubni Peklenjakovi hiši smo se še dolgo veselili nad dobro izvršenim bogoljubnim delom. Obema družinama najprisrčnejša zahvala. Križani bodi obilni Plačnik!

Solski dobrotniki v urberški šolske mladine. Za nabavo šolskih potrebščin tukajšnjim ubogim šolarjem je prispeval tujski okrajni zastop 250 dinarjev, domača posojilnica 125 din., domači trgovci knjige in zvezke v vrednosti 100 din. Če bo graščak Herberstein uslišal prošnjo mnogoštevilnih graščinskih viničarjev, bodo vsi ubogi otroci dobro preskrbljeni z dragimi šolskimi potrebščinami in bo pouk lepo napredoval. — Hvaležni smo vsem darovalcem, ki imajo ljubezen do

naše pridne šolske mladine, ki si je skoraj s samimi šolskimi prireditvami pomnožila šolarsko knjižnico tako, da je lahko šola ponosna na njo. — Načelnstvo vurbereškega krajevnega šolskega sveta.

Poplave. Stalno dvomesečno jesensko deževje ni ostalo brez posledic. V takem vremenu je delo na polju veliko trpelo. Poljski pridelki se niso mogli spraviti vsi s polja, pa tudi sejati se ni moglo povsod. Poplave rek so zato napravile velike škode. Kdor se je podvzval in opravil svoje delo ter vsejal ozimino, mu je pa narasla voda v nižinah odnesla in uničila vso setev. Tudi v Sloveniji, kjer je svet vendar v splošnem znatno višji, ko drugod, so razni hudourniki napravili veliko škodo. Zlasti v celjski okolici je Savinja zelo grozeče nastopila. Na Hrvaškem pa je narasla Sava ogrožala celo železniške nasipe. Pri Zagrebu je Sava narasla za 3 in pol metra nad navadno svojo višino. Ponekod je prodrla tudi v hiše in kleti v zagrebskem predmestju. Pa tudi Donava je na nekaterih mestih zapretila obrambnim vodnim nasipom v Vojvodini. Kjer so bile sesalke v delovanju, sploh ni bilo znatne škode. V novopazarskem vilajetu je na nekaterih krajih vsled poplave tudi telefonski promet pretrgan, ker je voda izruvala brzo javne droge in s tem pretrgala žice. V prištinski okolici je voda odnesla dva mosta. V okolici Kruševca v Srbiji je pretrgan vsak promet med vasi na levem bregu razlite reke Morave. V Črni gori, blizu Peči je narasla voda porušila hišo in pokopala pod seboj mater in tri hčerke. Reka Crnojeviča je poplavlila vse črnogorske vasi ob svojih bregovih. Ibar in Sitnica ogrožajo mostove in hiše. Prebivalstvo naravnost obupava. Sedaj je začelo tudi snežiti. Ubogo ljudstvo! — V Beogradu pa se dvigajo zgradbe, ki požirajo milijarde, v kolikor jih ne pobašajo v svoje žepe razni nasitni krščenji Židje. Več poštenosti in krščanstva, pa bo moč napraviti ob vseh rekah, kjer je to potrebno, močne obrambne nasipe proti poplavam.

Razne nesreče in nezgode na Stajerskem. Minulo nedeljo dopoldne so videli v mariborskem velikem mostu plavati po Dravi mrtvo moško truplo. Doslej še Drava niti enega ni naplavila. Od sobote na nedeljo sta Savinja in Voglajna s svojimi pritoki zopet preplavili celo celjsko okolico ter povzročili ogromno škodo. Voglajna je med drugim prinesla v Celje še živo kravo, katero so pravočasno rešili. Dne 3. t. m. je obiskal na Videžu pri Slov. Bistrici požar kmeta in posestnika Andreja Jug. Požar je izbruhnil v hlevu s tako naglico, da je postala cela stavba v par minutah žrtve plamena in da ni bilo moč govoriti o rešitvi raznih v hlevu shranjenih reči. Ubogemu in vsega pomilovanja vrednemu kmetu Jugu je pogorel do tal hlev, seno, gospodarsko orodje, vino, 10 glav živine in tudi gospodarjev brat. Škoda znaša poldrugi milijon kron, a pogorelec je bil zavarovan samo za borih 10.000 K. Podpre potrebni pogorelec se priporoča sosedom, da mu po možnosti pomagajo.

Sočutnim srcem! Vsa slovenska javnost je bila ogorčena nad vnebovpijočim zločinom, ki se je zgodil dne 15. oktobra nad nedolžnim otrokom pri Sv. Križu nad Mariborom. Uboga deklica še dosedaj ni smela iz postelje. Njena mati je sama izjavila, da se ji je komaj posrečilo jo rešiti smrti. Zločin je sicer prišel v roke pravice, tudi so se storili koraki, da dobi otrok in starši zadoščenje in odškodnino, pa se je le bati, da ne bo pristojna oblast ničesar storila v tem oziru. Če kaznujejo samo zločince, še s tem ni poravnana krivica. Kdo bo potolažil obupajočo mater? Kdo bo odškodoval trpljenje staršev in otroka? Kdo poravnal stroške za zdravnika? Zdi se mi, da bi storil premalo, če bi bili samo ogorčeni nad krivico, ki jo trpi nedolžna družina. Slovensko srce je tudi usmiljeno, sočustvoječe! V imenu prizadete hiše, zlasti pa še v imenu uboge Angele, ki je bila vedno med mojimi najprijaznejšimi učenkami, trkam na vsa sočutna slovenska srca, da prihitijo na pomoč prizadeti družini. Tudi to bo glasen protest proti krivičnim razmeram. Darove blagovolite poslati na župnijski urad Sv. Križ pri Mariboru, pošta Zg. Sv. Kungota. — Martin Gaberc, župnik.

Skupaj sta umrla. Iz Gabera nam poročajo: mrtvaški sprevod dveh starčkov se je pomikal 30. oktobra iz Tržaške ceste v cerkev in na pokopališče v Fram. To sta bila blaga Joža in Katarina Kolnik, rojena leta 1831 in 1833, torej v 92. in 90. letu. Poročena sta bila leta 1864. Žena je umrla 16 ur poprej, ko že mož tudi ni bil več pri zavesti. Rajni Joža je bil framski rojak in si kupil v Slivnici hišo in kakih 10 orlov zemljišča, nakar si je poiskal ženo iz spoštovane Rotartve rodbine pri Sv. Martinu na Pohorju, kjer sta bila poročena leta 1864. Hiša v Slivnici pri gmajni ob veliki cesti se je po svoji obliki, obdana s sadonosnikom, njivami, brajdami in rožicami vsakomur dopadla, pa je leta 1920 pogorela, nakar sta pogorišče prodala in se preselila s svojo hčerko v Fram, kjer je imela hčer — ko je hišo prodala pri Kovaču v Dragah stanovanje izgovorjeno do časa, ko eden staršev odmrje. — Do časa, ko jima je hiša pogorela, sta skrbno in varčno kmetovala in bila trdna, takrat pa sta se prestrašila in prehladila in od tedaj je šlo naglo navzdol. Joža je bil precej velik korenjaški mož, vljuden in marljiv gospodar, zraven pa spreten tesar; napravil je Bog zna koliko strešnih stolov (ruštov) za hiše in gospodarska poslopja, preš, stop, plotov itd., tako v redu, da je bil vsakdo zadovoljen — če je bil tudi zid slok ali iz pravokota, ko se je strešni stol (rušt) postavil, se je vse ujemalo in vsakomur dopadlo. Se sedaj se nahaja okoli Pesnice več senenih ut, v domačem kraju pa mnogo kmetovskih poslopij, kojim slemena in škednje je on napravil ter najbolj orjaške preše so njegovo delo. Imela sta enega sina in eno hčer. Sin Jožef je bil tudi tesar, priženil se je v Slivnici na kmetijo, pa se je že čez eno leto ponesrečil,

ko je peljal s hribov listje, prišel pod voz in vsled poškodb umrl. Hčer Alojzija je že drugič vdova in si je to leto postavila novo hišo v Framu, ki pa še ni čisto gotova. Ako je kdo rajnega Jožefa vprašal, kako je živel, da je dočkal toliko starost, je rekel: «Pijan nisem bil nikoli, tobaka nisem kadil, jezil se nisem mnogo, delal vedno počasi, vztrajno in skrbno, šel vedno za časa spat in zgodaj vstajal». Omeniti vredno je, da sta tudi starša žene rajna Rotarta pri Sv. Martinu na Pohorju pred ca 40 leti na en dan umrla in so ju oba zaporedoma nesli na pokopališče ter ju položili v eno široko jamo. Bodi vsem časten spomin!

Stekline sumljivega psa je pobil minulo soboto na mariborskem glavnem kolodvoru policijski stražnik. Stekline osumljeni pes se je pojavil kar nenadoma med potniki.

Zandarji in hajduki so se spoprijeli začetkom tega meseca na cesti od Sjenice pa do Novega Pazarja. Cesta od 20 žandarjev je korakala po cesti, ko jih pričaka v zasedi takozvana Mehoničeva banda in je začela streljati med orožnike. Vsled razbojniških strelav je obležal eden žandar mrtve na licu mesta, drugi pa zelo težko ranjen. Ko so videli žandarji dve žrtvi v svoji sredini so se spustili v beg, hajduki pa za njimi. Razbojnik so pognali orožnike preko Sjenice, nato so v dobro večerjali ter pili in niso nikomur drugemu storili prav nič žalega. V Sjenici so pustilo obvestilo, da bo njihova banda pregnala orožnike tudi iz Sandžaka. Čudne varnostne razmere vladajo po naših južnih krajih, da ne more 20 žandarjev braniti in očuvati pred hajduki niti ene vasi.

Hud vihar je v soboto proti večeru tudi po Dunaju razsajal. Pojavil se je naenkrat s silnim nalivom. Vihar je podiral dimnike na hišah ter metal strešno opremo na cesto. Take nevihte Dunajčani ne pomnijo. Ljudje, katere je vihar zalotil na ulici, so bežali na vse strani in mnogo je ranjenih od raz streh padajoče opreme. Na delu pri neki novi stavbi se je zakasnilo nekaj delavcev, vihar je nastal, ko so bili še na stavenem odru in dva delavca sta ob silnem viharu sunku padla na cesto. Eden je mrtve, drugi pa težko ranjen.

Čitatelji se opozarjajo na današnjo prilogo lista, od glavnega in pooblaščenega prodajalca srečk razredne loterije — Aleksandra R. Pavloviča, — Jakšičeva 15 — Beograd.

Zahvala. Podpisani sem bil že več let, tako tudi letos od treh občin izvoljen za vinogradnega čuvaja. Kljub temu, da je bila moja tozadevna služba vsled vednega deževja zelo naporna, mi nikakor ni žal za trudopolne stopinje, ki sem jih po Adamovem blatu napravil, kajti naše vrle kmetice iz Vilkom, Partinja in Varde so bile vedno tako prijazne in dobre, da me niso pustile morda lačnemu cokat po blatu in tudi gospodarji niso se odtegnili primernemu zalivanju klobasice. Bog pa je tudi blagoslovil njih vinograde tako, da mnogi niso imeli skoraj kam nalivati. Dasi letošnji vinček ne bo tako dober kot lanski, pa ga je zato nekaj več. Dal Bog, da bo prihodnji boljši, ter da bi ga imel čast zopet čuvati. Vaš udani Jožef Rebernik iz Partinja.

Gospodarstvo

Nekaj o trgovini z vinom in žganjem. Trajni dež je največ škodoval kakovosti naših vin. Vsi oni, ki so letos čakali s trgatvijo, so slabo odrezali. Vinska trgovina je povsem v zastoju radi železniških potežkoč. Oba kolodvora v Zagrebu sta od 26. oktobra naprej zaprta za vinske pošiljke, tovarnina za vino pa stane več nego vino samo. Naši južni vinogradniki so že uverjeni, da jim letos ne bo uspela spekulacija z novim slabim vinom, pa ga ponujajo po 8—9 K l liter. Južni vinotrtci imajo v svojih zalogah nova vina tako slabe kakovosti, da jih sploh nikdo neče kupiti, ako jih pred prodajo ne zrežejo v Dalmatince. Sploh so pa kupci glede nakupa novih vin zelo vzdržljivi in to največ radi potežkoč na železnici. Nova slivovka pada v ceni in jo ponujajo po 155 K za 1 odstotek.

Iz zagrebskega žitnega trga. Uvoz ameriške moke je precej nazadovol, ker je ta moka dokaj slaba in le po 2—3 K cenejša kot naša najboljše vrste. Po ameriški moki povprašujejo samo iz glede prehrane pasivnih krajev in v slučaju velike potrebe. Ameriška moka bi se pri nas udomačila zelo težko. Nabava pšenice je zelo otežkočena, ker je vsled dolgotrajnega dežja malodane prestal dovoz. Veliki posestniki po naših žitorodnih krajih so v strahu, da bi lahko bila vsled letošnje deževne jeseni, ko ni mogoče sejati ozimine, prihodnja setev slabša od letošnje. Vsled deževja še po južnih krajih niso niti vse koruze potrgali, koruzno klasje gnije in bi bilo zelo — zelo dobrodošlo suho vreme. Na zagrebskem žitnem trgu je bilo zadnje dni zelo veliko povpraševanje po pšenici, ekonomski nočejo prodajati nove pšenice, žitni trgovci pa imajo v zalogah drago robo, katere ne morejo prodajati cenejšje nego so jo nakupili. Konzumenti se še vedno vzdržujejo nakupa pšenice, ker čakajo na padec cen. Na zadnjem žitnem trgu v Zagrebu dne 4. t. m. so ponujali novo pšenico v manjših količinah po 1350—1450 K, do kakih večjih kupčijskih zaključkov ni prišlo. Rž je brez prometa in se giblje v cenah 1000—1200 K. Trgovina z ječmenom je tudi precej slaba, ker so pokupile pivovarne večje količine slovaškega ječmena. Ječmen za krmljenje se prodaja po 1000—1200 K. Oves so ponujali kar v celih vagonih in sicer po 950 K. Vojsna uprava še ni pokrila svojih potreb na ovsu, trgovci so vzdržljivi in čakajo z nakupom. Zadnje večje ovseno licitacijo je vojno ministrstvo razveljavilo, radi previsokih cen in se bo razpisala nova licitacija. Staro koruzo ponujajo po 1175 do 1250 K, novo po 680—750 K. Povpraševanje po koruzi je zelo neznatno. Vsled pritiska ameriške moke zahtevajo kupci moke nizke cene. Mali mlini so vrgli nekaj moke slabše kakovosti na trg, da lahko

konkurirajo z ameriško robo. Mlini, ki meljejo za izvoz, prodajajo moko nularico dobre kakovosti po 22,5 do 22 K. Z moko se trguje v manjših količinah in samo za dnevno potrebo. Otrobi se plačujejo po kakovosti od 600—700 K. Veliko je povpraševanje po fiziolu in plačujejo pisani azol po 12,5 K. Vreme je bilo zadnje tedne po naših južnih najbolj žitorodnih krajih nepretrgano deževno in je napravilo po poljih nepregledno škodo.

Gospodarske zanimivosti iz Makol pri Poljanah. Pri nas smo obrali in vevinoma pobrali, namreč pobrali jagode, ki so vsled trajnega deževja popadale na zemljo, najbolj pri sorti Noeh ali po domače šmarci. — Kvantiteta je bila čez pričakovanje, a kvaliteta polisto. Kapljica sicer ni kisla ali deloma dokaj kislja od lanske, da bi se primeril slučaj alkohol. zastupljenja, ni strahu, ali fantje že vendar kažejo, da preslabo ravno ne bo. Kstanjev je bilo toliko in še prav lepo, da ljudje že dolgo ne pomnijo in ne bom lagal, ako rečem, da jih je ena tretjina za pobirati, dočim je v letu mi že vse napolnjeno. Sadja je bilo tudi dovoljno, samo dokaj krastavo, a radi suše pa je pijača zelo močna in sladka, posebno ona iz jabolk, ki so bila pred deževjem pobrana in sprešana. Koruza je spravljena v dežju precej mokra, dočim je skoraj vsa ajda in krompir še na polju, uničena deloma od dežja, deloma od silnih povodnj, ki sledijo ena za drugo; posebno posestniki ob Dravinji trpijo veliko škodo radi poplave poljskih pridelkov. Za prodati živeža, razen vina, ki je danes brez cene, ne bo nič, pač pa bo večina prebivalstva primorana, si istega kupovati, posebno posestniki in viničarji v hribih brez razlike vsi. Tu je pa sedaj moko zelo kočljivo vprašanje, ki si ga malokdo upa na glas misliti, ker mu pri tem v zakurjeni sobi pri topli peči pride mrzel pot na čelo — odkod vzeti denar? Poprej sem omenil, da edini pridelek vino, letos nima nobene cene, nikdo ne vpraša zanj, ali ga daš za dve, pet, ali deset kron liter. Vino piti, nič jesti in kakor piše zadnji «Trgovinski list» cele strani novih davkov, kam bo prišel posestnik, ako bo moral ta ogromna davčna bremena vzeti na svoja, že itak čez mero obložena ramena, to naj gg. kot finančni minister Kumanudi in drugi njegovi zapravljivi tovariši v Beogradu dobro premislijo! Po denarnih zavodih se je promet oživel, nikakor na korist kmetškega ljudstva, kajti počeli so denar odnašati, namreč na posodo in če bo šlo tako naprej, bo v doglednem času pel boben velikim in malim posestnikom.

Tržne cene v Mariboru. Govedina: 1 kg govejega mesa 1 15 din., II 14 din., III 12—13 din. Teletina: 1 17,50 din., II 16 din. Svinjina: prašičje meso 20—25 din., salo 33 din., čreva mast 30 din. Perutnina: majhen piščanec 16 din., večji piščanec 30 din., kokoš 32—36 din., raca 15—20 din., gos 45—50 din., zajec domač majhen 8 din., večji 10 din. Kože: 1 komad konjske kože 100 din., 1 kg goveje kože 10 din., svinjske kože 17,50 din., gornjega usnja 100—120 din., podplatov 100 din. Krma: 1 q sladkega sena 225 din. Zito: 1 kg pšenice 4 din., rži 3,50, ječmena 4, ovs 4, koruze 4,50, prosa 4,50, fiziola 4—5. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6 din., št. 1 5,75 din., št. 6 4,50 din., prosene kaše 7,50, ješprenja 6,25, otrobov 3, koruzne moke 4,50, koruznega zdroba 5,50, pšeničnega zdroba 7, ajdove moke št. 1 10, št. 2 8,50, 1 liter kaše 7,50 dinarjev.

Slovenigrade. Na razna povpraševanja in netačne objave po raznih prilikah se daje občinstvu na znanje, da se vrši letošnji elizabetni sejm v ponedeljek, dne 20. novembra, ne pa na dan pred Sv. Martinom, t. j. dne 10. novembra, kakor je objavljeno v prilikah.

Izvoz jaje iz naše države v London. V dobi osemih mesecev, to je od januarja do avgusta t. l., se je izvozilo iz naše države v London 675.168 zabojev jaje po 1440 komadov, ali skupno 972.673.920 komadov.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 240—244 naših kron, francoski frank stane 15,86—15,90 naših kron, za 100 avstrijskih kron je plačati 0,3276—0,3476, za 100 čehoslovaških kron 784—796, za 100 nem. mark 3,40 in za 100 laških lir 1016—1032 jugoslovanskih kron. V Carihu znaša vrednost naše krone 2,20 centimov (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 7 in pol točk.

Opisi.

Gornja Bistrica. Pri nas smo pokopali predragega nam tovariša Florjana Bera, ki je bil pri godbi skozi 32 let od začetka, ko se je ustanovila pa do svoje smrti, ljubil je godbo, zato ji je pa tudi bil vdan z dušo in telesom. Težko te pogrešamo, predragi nam tovariš. Tudi požarna bramba je izgubila enega najboljšega uda, bil je zvest sotrudnik od začetka ko se je ustanovila pa do svoje smrti. Kot gospodar je bil skrben in neomahljiv, bil je tovarniški delavec brez imetja, pa s pridnimi rokami in z neumornim delom si je prislužil toliko, da si je sezidal lepo hišo in še dokupil lep kos posestva. Kako je bil spoštovan, pokazal je njegov pogreb; že pri njegovi hiši se je zbralo veliko prijateljev, požarna bramba in godba, katera ga je spremljala kot nepozabnega tovariša na njegovi zadnji poti. Dragi Florjan, ni te več med nami in žalujemo po tebi, pa tolažimo se, da onkraj groba se zopet vidimo.

Ptujska gora. Odkar so Pečejevi medicinski inžinirji z Gore, vlada pri nas zlati mir po dnevi in ponoči, kajti tudi ponoči so vpili in tulili ti dični medicinski, da nismo mogli spati. Tudi ovaduhov ni pri nas, kajti tudi denuncijantski ter šuntanje drugega proti drugemu je bil posel teh demokratsko naprednejših velikanov (ne po duhu, ampak po telesni dolgosti). Celorožniko so šuntali, naj ne govorijo z domačimi duhovnikoma. Neverjetno, a resnično! Proti enemu orožniku, ki jih ni hotel ubogati in se ukloniti njihovu demagogstvu, pa so napravili tako gonjo, da so ga nazadnje res predstavili, čeravno je bil miren človek, priljubljen